

Porin aika

Sukevan keskusvankilaan toistaiseksi sijoitetun Vankeinhoitolaitoksen ylimääräisen psykologin viransijaisuudesta hain työpaikkoja terveyskeskuksista ympäri Suomea. Niihin en kuitenkaan päässyt mihinkään, mutta lopulta sain viran Porin mielenterveystoimistosta. Muutimme siis kovalla tohinalla Poriin, Liisankadulle v 1975.

Näihin aikoihin ajatusmaailmani oli kovassa muutoksessa ja rupesin myös uskomaan uudestaan kristinuskoon.

Vesijättömaa-lehti

Porissa toimi yhteen aikaan vaihtoehtoihmisiä ”Vesijättömaa”-lehden ympärillä. Siellä oli kansandemokraatteja ja heitä lähellä olevia Kari Kuisti, Ensio Mustonen, Matti Valli, Antti Kivilähde ym, sosiaalidemokraatteja Helena Lehtonen ym ja sitten uusia vaihtoehtoihmisiä. Tämä oli aika vireätä lehden julkaisutoimintaa lähinnä, mutta toiminta lakkasi vähitellen kun SKDL:n paikallinen johto suhtautui siihen nuivasti ja vasemmistoliittolaiset joutuivat lähtemään omiin lehtiinsä ja järjestöihinsä.

Kun vihreä liitto perustettiin, ehdotin lehden jatkamista vihreiden tai jonkin vihreän yhteisrintaman lehtenä, muttei se tietenkään mennyt läpi näille vanhoihin puolueisiin sidonnaisille ihmisille.

Myöskään vihreät eivät ole väittämänsä resurssipulan vuoksi perustaneet mitään satakuntalaista paikallislehteä. Tämä on mielestäni väärin, koska juuri lehti toisi myös aktiivisia jäseniä eli resursseja ja monta kertaa olen konkreettisesti näyttänyt kuinka tarvittava tietotaito löytyisi Satakunnasta. Siskoni perusti tuosta vaan paikallisen kulttuurilehden Reposaareen ja Mäntyluotoon. Ihmisiä maakunnissa tuntuu muuallakin ja muissakin asioissa vaivaavan jonkinlainen orjallinen suhtautuminen keskuksiin Helsingissä. Nyt Satakunnan vihreät kyllä alkavat toimittaa internetissä lehteä^[1] vihdoinkin.

SKDL:ssä. Maailmantapahtumien käsittämättömyys aikaisempien ajatusten pohjalta

Poriin tultuani olin aluksi SKDL:n järjestöissä, kun ei täällä muuta ollut, ja tein sen myös kohteliaisuudesta Matti Järvenpäästä kohtaan. Kuitenkin aika pian

selvyyden vuoksi erosin koko järjestöstä ja SKP:stä – kirjallisesti sääntöjen mukaan - ja olen toiminut vain vihreissä siitä lähtien.

Poriin muuton aikoihin maailmantapahtumat näyttivät aika kummallisilta aikaisemman poliittisen katsomukseni kannalta. Kambodshan Punaiset Khmerit olivat aivan mahdottomia hirmuhallitsijoita, Vietnam hyökkäsi Kambodshaan, Kiina Vietnamiin, Vietnamista tulvi venepakolaisia jne. Päätin etten osallistu politiikkaan ennen kuin alan ymmärtää mitä maailmassa oikein tapahtuu.

Sitten Itä-Euroopan kommunismi sortui ja kylmä sota loppui. Demokratia osoittautui sosialismia tärkeämmäksi arvoksi. Nyt voi rauhassa toimia vihreissä eikä muuta tarvitse politiikassa tehdä. Minulla on lisäksi tuo uskonnollinen kääntymys rauhoittamassa poliittista intoa. Ihminen ei pysty luomaan paratiisia maan päälle vaan se tulee tapahtumaan jumalallisena puuttumisena kun Jeesus tulee takaisin. Tämä ei tietenkään oikeuta meitä täydelliseen passiivisuuteen, vaan politiikassa on tehtävä parhaansa, pyrittävä oikeudenmukaisuuteen ja kaikkiin myönteisiin arvoihin.

II Albanian matka

1980 paikkeilla kävin toisen kerran Albaniassa, tällä kertaa Suomi-Albania –seuran edustajana yhdessä toimittaja Reijo Härkösen kanssa. Tästä oli jo edellä. Siellä mm sanoin heille nykyisenä mielipiteenäni, että taistelua käydään myös hyvän ja pahan välillä eikä pelkästään työläisten ja porvariston välillä^[2].

Olimme matkalla suhteellisen varmoja siitä, että meitä salakuunneltiin välillä. Niinpä päivällispöydässä välillä laskimme täyttä luikuria kahden kesken keskustellessamme, esim että SKP:n keskuskomitea johtaa kaikkia vasemmistolaisen työväenliikkeen haaroja Suomessa. Siihen aikaan molemmat kuuluimme vain SKDL:ään. Yksi naisemäntämme tykästyi Reijoon, eikä Reijo halunnut puhua asiasta ennen kuin maan raja oli ylitetty.

Vihreiden perustaminen

Vaihtoehtoliikkeiden piirissä alkoi 80-luvulla olla sosiaalinen tilaus yleispoliittisen vihreän toiminnan järjestämiseen. Omalta osaltani kirjoitin asiasta ”Vesijättömaa” -lehteen avoimen kirjeen^[3]. Kävin myös vihreiden valtakunnallisissa kokouksissa ja kirjoitin mielipiteeni Vihreään lankaan perustamisesta^[4].

Kokoukset olivat historiallisia ja jännittäviä, mutta myös frustroivia työtyylin anarkistisuuden takia. Ne vihreät, jotka eivät halunneet minkäänlaista

järjestäytymistä, eivät tuntuneet millään ymmärtävän, etteivät he sille mitään voi, jos järjestäytymistä haluavat sen tekevät. Silti oli minustakin harmillista, että piti juuri puolue perustaa ja ruveta ottamaan vastaan puoluetukea, siis sitoutua valtiovallan osaksi, kun ideana olisi ollut olla vapaa kansalaisjärjestö. Tämä näkyy konkreettisimmin lehdistötukiasiassa: lehdistötukea myönnetään vain puoluelehdille ja vihreät tarvitsisivat nimenomaan yhteisrintamatyyppisen lehden, johon kaikki voisivat kirjoittaa anarkisteista ja Linkolasta Heikki Rinteeseen, Erkki Tuomiojaan ja Sirpa Pietikäiseen asti. Vihreä Lanka ei ole saavuttanut laajaa lukijakuntaa juuri tämäntyyppisistä syistä, ja ”Näköpiiri”, ”Suomi” ja muut suuret lehdet kuolivat kuitenkin, kun ei niiden yhteisrintamapolitiikka eikä linja ollut ajanmukaista ja vihreillä oli oma lehti.

Turun kokous, missä Linkola esiintyi ja syrjäytettiin mielipiteittensä fasistisuuden vuoksi, oli varsin pelottava. Tunnelma oli niin sähköinen, että tuntui kuin pian joku vastustaja heittäisi vähintään pommin saliin.

Kun Porissa Greenpeace järjesti Vuorikemian vastaisia mielenilmaisuja, sain lopulta tarpeekseni ainakin kaikesta suorasta toiminnasta ja lähdin kotiin kun meidän junanpysäyttämisyrityksestämme ei tullut mitään. Lähdimme Jussi Valkolumpeen kanssa tiedusteluretkelle, miksi junaa ei näkynyt, ja se olikin ovelasti pysäytetty jo Pihlavan asemalle. Seuraavana päivänä luonnonsuojelijat olivat ketjuissa kahlehdittuina Vuorikemian porttiin ja myöhemmin kuulin että ammattiyhdistysliikkeen jäsenet olivat harkinneet heidän muiluttamistaan. Jos portti olisi aukaistu, keskimääräinen mielenosoittaja olisi haljennut kahtia, ja näin olisi tapahtunut porttivahdin toimesta hänen huomaamattaan, ellei asiaa olisi aivan vahingossa huomattu.

Porissa olin alusta alkaen mukana kaikessa vihreiden järjestötoiminnassa. Kun yritin yksin, paikalle ravintolan kabinettiin ei tullut ketään, mutta kun Ville Komi kutsuttiin paikalle, kokonainen sali tuli täyteen^[5]. Ensimmäisissä kokouksissa oli paljon kirjavaa väkeä ja aika pian suurin osa turhautui jatkuvaan tahimiseen ja jäi pois. Järjestöjen vetäminen on ollut tahmeaa ja vain harvat velvollisuudentuntoiset ihmiset ovat jaksaneet sitä jatkuvasti tehdä. Kunnianhimoisia saapuu onneksi aina vaalien edellä. Toisaalta on ollut vaikea saada ehdokkaita, niin että ehdokkaat ovat aina tehneet arvokasta työtä vihreille.

Aarre Mäenpää ja Jussi Valkolumme Ulvilasta suorittivat suurimman työn vihreiden alkutoimissa Satakunnassa. Ensimmäistä kokousta koolle kutsuttaessa Valkolumme ja minä kaikkein parhaiten tiesimme, ketä paikalle ainakin pitäisi kutsua. Tämä johtui kohdallani toimimisesta ”Vesijättö- maa” -lehdessä. Iikka Vehkalahden (asukasyhdistyksestä) täällä olisi pitänyt minun mielestäni ruveta vihreitä vetämään, mutta hän luisteli hommasta ja pysyi keskustapuolueessa.

Kirjeenvaihtoa

Kun lähdin maolaisista kävimme kuitenkin pitkään kirjeenvaihtoa Bjarne Nitovuoren kanssa. Tämä ei ole varmaankaan muuten merkittävää, mutta saimme molemmat selvitettyä ajatuksiamme, koska aina on vaikeata irrottautua ajatusmaailmasta, johon on kiinnittynyt ja lahkosta, johon on sitoutunut.

Muutakin poliittista kirjeenvaihtoa on ollut, mm Aarre Mäenpään kanssa hänen irrottautuessaan Vihreästä liitosta, samoin Jussi Tanskin kanssa hänen oltuaan yksi niistä jotka äskettäin irrottautuivat vihreistä omaksi elämänsuojelupuolueeksensa.

Kasteelle meno mormoonikirkossa

1976 menin kasteelle mormoonikirkossa. Tämä on sikäli poliittisestikin merkittävää, että uskonasiat ovat myös ideologisia asioita. Olin Sukevalla lukenut Raamatun ja tulin vähitellen siihen tulokseen että Raamatussahan se totuus on.

Ensiksi olin myös kiinnostunut UFO-asioista, ja mietiskelin voitaisiinko uskontojen perustajien toimet selittää tieteellisesti korkeampien kulttuurien puuttumisiksi meidän asioihimme. Sitten luin UFO-kirjoista, että Joseph Smithille oli ilmestynyt enkeli ja antanut hänelle kultalevyt, joihin Mormonin kirja oli kirjoitettu. Menin hakemaan kirjan Porin kappelista ja luin sen. Rupesin vähitellen ajattelemaan uskontoa enemmän uskonnolliselta pohjalta unohtaen nämä ufoasiat, ja vakuutuin myös siitä, että Raamatussa ja Mormonin kirjassa on sama uskonto eikä eri uskonto, sama evankeliumi, sama käsitys Jeesuksesta.

Kysymys oli siis uudesta kääntymyksestä, tällä kertaa puhtaasti uskonnollisesta kääntymyksestä. Kirkon piirissä myös paranin mielisairaudestani pappien suorittaman voitelun, eli siis Jumalan voiman, ja seurakuntayhteyden suoman turvallisuuden avulla.

En ole koskaan sitten ymmärtänyt, miksi mormoneista levitetään niin paljon virheellistä ja vääristelevää tietoa, sehän on vain yksi uskon-suuntaus siinä kuin muutkin. Vastustajat esittävät mitä ihmeellisempiä käsityksiä heidän uskostaan ja sitten kumoavat nämä käsitykset, jotka vääristellyt käsitykset tietenkin ovatkin vääriä. Kritiikki huitoo ilmassa. Asiallisenkin kritiikin kohdalla mormonien uskomukset näyttäisivät olevan enemmän oikeita, Raamatun mukaisia, kuin main-stream kristinuskon käsitykset. Tämän huomaamiseksi täytyy itse tuntea Raamattu perusteellisesti eikä sovi uskoa kirkkojen tulkintoja siitä.

Mormonikirkossa en alkuaikojen jälkeen ole käynyt tiiviisti, en ole käynyt temppelissä, en ole täysraitis, naimattomana en kuitenkaan elä selibaatissa jne, en elä kirkon kelpolliseksi katsomaa elämää; mutta en myöskään vastusta kirkon oppeja enkä kirkon johtoa, yritän vain elää vapaan kristityn elämää sellaisena kuin itse katson sen olevan. Minut on vihitty papiksi, niin että voin saarnata,

kastaa ja jakaa ehtoollista, mutta vain silloin jos pystyn ja rupean elämään siihen toimintaan vaadittavaa kelvollista elämää. Jumalan armosta ja voimalla yritän kuitenkin koko ajan tulla paremmaksi ihmiseksi, pysähtyä ei saa. En kuitenkaan koskaan ole halunnut olla kirkon jäsen enkä ole jäsen. Minua ei voi pitää pyhänä enkä ole myöhempien aikojen pyhä, kirkon jäsen.

Näinollen käytännössä elän kuin maallistunut luterilainen, vaikka kannatankin myös mormoneja, helluntailaisia, vapaakirkkoa ym. Tämä kaikki on muuten vähän humoristista: vaikka olen tällainen radikaali vasemmistolainen ja vihreä vallankumouksellinen, olen kuitenkin myös pappi ja upseeri – niin kuin kokoomuksen karrikatyyri Karin pilapiirroksissa.

Avioero

77 meille tuli ero entisen vaimoni, Tuulan, kanssa. Vaimohan oli mukana maolaisissa, vaikka suhtautui aina välillä asiaan nyreästi. Kiina-seurassa hän tykkäsi olla. Hän on jatkanut poliittista toimintaa lähinnä SKDL:n naisten piireissä ja hän on ollut myös Porin sosiaalilautakunnassa.

Psykiatrit pelottelivat että ero vain pahentaisi asioitani. Päinvastoin kävi, vähitellen kuntouduin ja pääsin kasvamaan täyteen mittaan ei vain ihmisenä vaan myös miehenä.

Etelämeren matka, Ihanneyhteiskunnan miettimistä

86-87 paikkeilla työmaalla mielenterveystoimistossa esimiehet saivat minusta tarpeekseen ja heittivät minut ulos. Väittivät etten ole tarpeeksi hyvässä kunnossa psykologin työhön ja joutaisin eläkkeelle. Olin sairaalatutkimuksissa asiasta Turussa, ja siellä psykiatrit kirjoittivat lausuntoon, että pystyn psykologin työhön normaalissa työyhteisössä. Tästä huolimatta kuntainliiton hallitus erotti minut ja passitti työkyvyttömyyseläkkeelle. Voidaan vain ihmetellä, oliko se poliittinen päätös, kun ilmeisesti näin ei olisi tapahtunut, jos esimerkiksi enemmistö kl:n hallituksen jäsenistä olisi ollut vihreitä. Kaikista valituksista ym yrityksistä huolimatta päätös jäi voimaan. Oikeusasiamieskään ei tehnyt yhtään mitään. Tasa-arvovaltuutettu vastasi, ettei asiaan voi puuttua kun ilmeisesti kysymyksessä ei ole sukupuoleen kohdistuva syrjintä.

Kun nyt olin sitten eläkkeellä, päätin heti lähteä Etelämeren saarille, kun nyt oli aikaa ja rahaa. Pankitkin antoivat auliisti lainaa siihen aikaan mihin tahansa, minulle matkakirjan kirjoittamiseen.

Etelämerellä mietin, missä mielessä nämä saaret voisivat olla paratiiseja ja onko tuntemani kommunismi paratiisia vai onko Israel tai muut teokratiat sitten

paratiisia.

Matkatoimistossa virkailija rupesi nauramaan, kun sanoin lähteväni Etelämerelle ja haluavani siihen neuvontaa ja liput. Vaihdoin matkatoimistoa ja sain mukavat liput: laivalla Travemünde, Hampurissa yö, junalla Amsterdamiin, siellä yö, lentokoneella Vancouveriin, siellä kolme yötä, lentokoneella Fidzille ja siellä yö. Tämä kaikki vain 8000 mk silloista rahaa. Sitten menin minne huvitti, yritin mahdollisimman paljon kulkea laivoilla ja veneillä.

Tästä on siis kirja, omakustanne^[6]. Siitä ei tullut voittoa, mutta velat sain maksettua vähitellen aika helposti.

Mikä oli tulos ihanneyhteiskunnan miettimisestä? Paratiisi vaatisi kolme asiaa: Jumalan läsnäolon, oman rakastetun ja kauniin luonnon. Tähän voidaan lisätä yhteiskunnallinen onni ja turvallisuus, eli siis oikeasti Jumalan johtama yhteiskunta (eikä esimerkiksi mikään pappisvaltainen tyrannia).

Polyneesiasa on kyllä vapaa rakkaus, mutta onhan siellä yhtä vaikeaa kuin muuallakin onnistua juuri oikean rakkauden kanssa. Kaunis luonto siellä on, mutta myrskyjen ja saastumisen uhkia sielläkin. Yhteiskunnat ovat demokraattisen mukavia nykyään, mutteivät mitään teokratiaita kuitenkaan. Uskomisen on kuitenkin aika yleistä, vallitsevaa, niin että uskonto, luonto ja rakkaus siellä on löydettävissä, paratiisi varsin lähellä! Entisaikaan Polyneesian yhteiskunnat olivat aristokraattisia luokkayhteiskuntia, sikäli orjuuttavia; alun perin ne ehkä olivat aivan paratiisimaisia.

Kommunismissa ei ole muuta paratiisia kuin yhteisomistus ja muu pyrkimys vapauteen kaikesta orjuudesta. Jumala puuttuu kokonaan ja luontokin on varsin tehdasmaista, vaikka kyllä puhtaan ja kauniin luonnon voidaan ajatella kommunisminkin ihanteisiin kuuluvan. Onnistuneita kommunistisia maita ei löydy, joitakin kauniita vaihteita on ollut vallankumouksien alkuvaiheissa.

Kristittyjä valtioita ja yhteiskuntia meillä ei ole, ne ovat kaikki vain puolinaisia. Jotkut järjestöt ja kirkot saattavat olla paratiisimaisia varsinkin alkuvaiheissaan. Amerikan mantereella oli Etelä-Meksikossa ja Guatemalassa n. 35 jKr – 200 jKr kristitty paratiisivaltio, josta Mormonin kirja mm kertoo^[7]. Tämä paratiisimaisuus on kerrottu Mormonin kirjassa ja myös atzteekeilla on taruja tästä yhteiskunnasta, ja paikan ovat tutkijat nykyaikana arvioineet tällaiseksi^[8].

Filosofian kirja

Kun rupesin epäilemään ateistista, marxilaista ja tieteellistä maailmankatsomusta ja rupesin viehättymään uskonnosta, oli tietysti pitkään suuri ristiriita mielessä näiden katsomusten välillä. Tätä ristiriitaa pyrin selvittämään ja ratkaisemaan kirjoittamalla filosofian kirjan. Kirja alkoi filosofian luennoista Porin

työväenopistossa^[9], jolloin kerroin kaikkien eri filosofian suuntausten mielipiteet filosofian peruskysymyksistä. Vähitellen rupesin laittamaan paperille omat mielipiteeni kaikista filosofian suurista kysymyksistä. Siitä syntyi v 1986 kirja^[10], jota olen jatkuvasti korjannut ja täydentänyt, niin että sitä on jo 6 painosta ja viimeisin edelleen vasta käsikirjoituksena - kustantajia ei millään saa innostumaan ja olen hieman kyllästynyt omakustanteiden väsäämiseen - nimellä ”Maailmankatsomusta etsimässä. Kansantajuinen filosofian esitys”.

Ratkaisuni tieteellisen maailmankatsomuksen ja uskonnon yhdistämiseen on yksinkertaisesti se, että koko maailmankaikkeutta ei ole kukaan luonut, se on aina ollut ja tulee aina olemaan (materialismi), mutta tämän meidän maailmamme, maapallon ja tähdet ympärillämme ja se, miten ne näemme ja ymmärrämme, tämän maailman on Jumala luonut, sellainen Jumala on olemassa (idealismi). Ja Jumala on luonut myös lukemattomia muita maailmoja, joiden auringot näemme nykyään mainiosti kaukoputkilla^[11].

Jumala luo ja toteuttaa tulemuksessaan paratiisin, mutta ihmisen, meidän kaikkien yksilöinä ja yhteiskuntina, pitää tietysti yrittää parhaansa, vaikka tämä yritys on jo selvästi tuhoon tuomittu niin kuin Linkola ja Paloheimo profetoivat.

[1] www.satakunnanvihreat.com

[2] Albania-tiedote 2/80: OS: ”Suomi-Albania –seuran valtuuskunta Albaniassa”.

[3] Vesijättömaa: OS: ”Avoin kirje vaihtoehtoliikkeille, uuden aallon liikkeille ja yhden asian liikkeille” 14.11.81.

[4] Vihreä lanka 15-16/86 OS: ”Vihreään yhteisrintamaan”. Artikkelit oli hyvässä seurassa, edellä oli Osmo Soinivaaran ja Eero Paloheimon jutut ja jäljessä Ville Komsin juttu.

[5] Porin lehti 24.8.1983. Kari Levola: ”On kiva olla vihreä”.

[6] OS: ”Seikkailu Etelämerellä. Matkakertomus Polyneesiasta” Osat I, II (”Purjeveneellä läpi Polyneesian”) ja III (Kuvat) Tampere, 1989.

[7] 4 Nefi, 1-26.

[8] Katso esim Sorenson, John L. An Ancient American Setting for the Book of Mormon. Deseret Book and F.A.R.M.S. 1989.

[9] Työväenopistosta jatkoimme filosofian kerhona, joka on edelleenkin kokoontunut ja ollut tärkeä keskustelupaikka minulle.

[10] OS: ”Filosofia” Tampere, 1986.

[11] Jo Giordano Bruno 1500-luvulla oli eksplisiittisesti tätä mieltä, että maailmoja on monta, ja mormonien Pyhissä Kirjoituksissa asia sanotaan aivan selkeästi.